

Атаманчук Т. Р., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Філик Н. В., к.ю.н., доцент

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АВІАПЕРЕВІЗНИКА ЗА ВТРАТУ БАГАЖУ

У процесі перевезення багажу повітряним транспортом виникають ситуації, коли відбувається втрата багажу. Правове регулювання відповідальності за втрату здійснюється відповідно до норм Повітряного кодексу України, Цивільного кодексу України, Авіаційних правил України, міжнародними конвенціями, міжнародними договорами щодо організації повітряних перевезень, обслуговування пасажирів та багажу і вантажів авіакомпанією, суб'єктами з наземного обслуговування, галузевими стандартами та нормативами якості такого обслуговування тощо.

У статті 922 Цивільного кодексу України вказано, що перевізник відповідає за збереження багажу з моменту прийняття його до перевезення та до видачі одержувачеві, якщо не доведе, що втрата, нестача, псування вантажу, багажу, пошти сталися внаслідок обставин, яким перевізник не міг запобігти та усунення яких від нього не залежало [3]. Це означає, що перевізник повинен довести свою невинуватість у втраті багажу шляхом посилення на обставини, яким він не міг запобігти, або які від нього не залежали. Варто зауважити, що виникнення у перевізника обов'язку з доставки багажу та видачі його пасажиру або іншій особі, яка має право на його отримання, залежить лише від дій самого пасажирів, які він здійснює у межах укладеного договору перевезення. Тобто, обов'язок щодо своєчасної доставки, збереження та видачі багажу виникає лише у випадку реалізації пасажиром свого права на здачу багажу перевізникові.

Авіаперевізник несе відповідальність за втрату або шкоду, заподіяну під час перевезення пасажирів, багажу, вантажу та пошти відповідно до вимог та правил, передбачених міжнародними договорами України, законодавством України, в тому числі авіаційними правилами України, розмір якої має бути однаковим для внутрішніх і міжнародних рейсів [1]. Крім того, у Правилах повітряних перевезень і багажу вказано, що після прийняття перевізником багажу до перевезення цей багаж переходить під відповідальність перевізника, що підтверджується виданим пасажиром відривним талоном багажної ідентифікаційної бирки та

багажною квитанцією щодо кількості та ваги місць, які прийняті до перевезення [4].

У Конвенції про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень вказані обставини, при доведенні яких перевізник не несе відповідальності за знищення, втрати чи пошкодження багажу. До них відносяться: притаманні вантажу дефект, якості, вади; неправильне упакування вантажу особою, яка не є перевізником, або його службовцями чи агентами; воєнні дії чи збройний конфлікт; дії органу державної влади, пов'язані з ввозом, вивозом або транзитом вантажу [6].

Також перевізник не несе відповідальності за втрату багажу, якщо доведе, що вона заподіяна виключно через недбалість або іншу неправомірну дію чи бездіяльність третьої сторони.

Перевізник відповідає за втрату, нестачу, псування або пошкодження прийнятих до перевезення вантажу, багажу, пошти у розмірі фактичної шкоди, якщо не доведе, що це сталося не з його вини [3]. Проте, відповідно до Конвенції про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень, відповідальність перевізника у випадку знищення чи утрати багажу обмежується сумою 1000 спеціальних прав запозичення стосовно кожного пасажирів, за винятком випадків, коли пасажир у момент передачі зареєстрованого багажу перевізнику зробив особливу заяву про заінтересованість у доставці та сплатив додатковий збір, якщо це є необхідним [5]. Таким чином, відшкодування авіакомпанією вартості втраченого багажу може бути не повним, оскільки має певні обмеження у розмірі.

У правовому регулюванні відкритою залишається проблема втрати певної частини багажу, при збереженні цілісності упаковки. Зокрема, перевізник не несе відповідальності за недостачу маси багажу, що перевозиться, в разі прибуття і здачі його пасажирові в справній упаковці, без слідів розкрадання і пошкодження, якщо пред'явник претензії або позову не доведе, що недостача багажу сталася з вини перевізника. Також відповідальність перевізника не передбачається за втрату вкладених в багаж грошей і коштовних паперів, документів, коштовностей і інших подібних предметів, що вимагають особливих заходів зберігання при перевезенні.

Отже, можна зробити висновок про те, що після прийняття багажу до перевезення, відповідальність за багаж несе авіакомпанія (крім випадків, коли перевізник доведе, що втрата відбулась не з його вини), підтвердженням чого є відривний талон багажної бирки та багажної квитанції щодо кількості та ваги місць, які прийняті до перевезення.

Виходячи з вищевикладеного, потрібно зазначити, що правове регулювання випадків втрати авіакомпаніями багажу потребує детальнішого вивчення практики з метою вдосконалення чинного законодавства, а також необхідним є вивчення міжнародного досвіду правового регулювання у даній сфері.

Література

1. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3393-17/page>.
2. Правила повітряних перевезень пасажирів та багажу Приватного акціонерного товариства «Авіакомпанія Міжнародні Авіалінії України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.flyuia.com/ua/information-and-services/1464.html>.
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
4. Правила повітряних перевезень пасажирів і багажу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z2219-12/page>.
5. Гваделлахарська конвенція 1961 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://law.biz.ua/books/0026/0128.htm>.
6. Конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень від 28 травня 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_594.

УДК 341.824:338.47(043.2)

Базь А. В., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Зуєва В. О., к.п.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АВІАЦІЇ ЗАГАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ КИТАЮ

Китайська Народна Республіка має особливий науковий інтерес у формуванні національної концепції повітряного права. За останні роки у Китаї активними темпами почала розвиватися авіація. Проте встановлення міжнародних повітряних сполучень за допомогою цивільної авіації стало порівняно недавно. До авіації загального призначення у цій державі відносяться всі складові цивільної авіації, які не мають відношення до регулярних комерційних польотів. На даний час китайські авіабудівники активно працюють над тематикою